

Arvioitavat kokonaisuudet ja suoritteet: Protetiikka ja purentafysiologia

DC/TMD Axis I: kliininen tutkimus ja diagnostiikka	1
TMD potilaan arviointi ja hoidon suunnittelu DC-TMD Axis II protokollan mukaisesti.....	2
Stabilisaatiokiskohoidon suunnittelu ja toteutus.....	3
Hammasteettisen hoidon tarpeen arvioiminen	4
Kuluneen hampaiston hoidon tarpeen arviointi	5
Hoitosuunnitelman laatiminen kuluneen purennan kuntouttamiseksi	6
Irrotettavan proteesin pohjaus	7

DC/TMD Axis I: kliininen tutkimus ja diagnostiikka

Lyhyt kuvaus

Purentaelimistön kivun ja toimintahäiriön tutkiminen ja diagnoosi

Määritelmä ja rajoitukset

Erikoistuva osaa tehdä DC/TMD Axis I- mukaisen kliinisen tutkimuksen ja asettaa diagnoosin purentafysiologiseen hoitoon hakeutuneelle potilaalle.

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

Opiskelija ei hallitse DC/TMD Axis I-mukaisia fraaseja eikä osaa toteuttaa tutkimusta oikein. Tämä johtaa puutteelliseen tai väärään diagnoosiin.

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

Lääketieteellinen osaaminen.

Vuorovaikutustaidot.

Terveyden edistäminen.

Ammatillisuus.

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

Erikoistuva hammaslääkäri hallitsee pään ja kaulan alueen anatomian ja tuntee leukanivelen ja puremalihasten toiminnan.

Erikoistuva hammaslääkäri osaa järjestää tutkimuksen asianmukaisesti:

- Varmistaa tutkimuksen luottamuksellisuuden säilymisen.
- Varmistaa tutkimuslomakkeiden ja instrumenttien saatavuuden.

- Hallitsee tutkimuksen asiasisällön.
- Kertoo tutkimuksen sisällön ja fraasit sujuvasti potilaan ja/tai omaisten ymmärtämällä kielellä
- Osaa toteuttaa tutkimusvaiheet oikein
- Osaa asettaa diagnoosin tutkimuksen perusteella

Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät

DC/TMD- kliinisen tutkimuksen video- ja muu oheismateriaali (teoriapohjainen kurssi), tutkimuksen tekeminen yhdessä ohjaajan kanssa (hands on-osio).

Arviointimenetelmät

Vastaanottotapahtuman havainnointi ja tutkimuskaavakkeiden tarkistus. Mini-CEX

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

Koejakso.

TMD potilaan arviointi ja hoidon suunnittelu DC-TMD Axis II protokollan mukaisesti

Lyhyt kuvaus

Erikoistuva osaa toteuttaa TMD-potilaan arvioinnin ja hoidon suunnittelun DC-TMD Axis II protokollan mukaan

Määritelmä ja rajoitukset

Erikoistuva osaa arvioida TMD potilaan, sekä suunnitella potilaan hoidon, kivun haitta-aste, laaja-alaisuus, sekä kivun psykososiaalinen viitekehys huomioiden.

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

Erikoistuva ei tunne DC-TMD Axis II instrumentteja, eikä osaa hyödyntää niitä potilaan tilanteen arvioinnissa. Potilaan tilanteen kokonaiskuva jää hahmottomatta ja hoidon suunnittelu jää puutteelliseksi.

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

Lääketieteellinen osaaminen

Yhteistyötaidot

Vuorovaikutustaidot

Oma osaaminen ja tiedonhallinta

Ammatillisuus

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

Erikoistuva voi suorittaa epäsuoran valvonnan alaisena (arvioidaan jälkikäteen)

Erikoistuva tuntee käytettävät työkalut ja osaa valita oikeat kaavakkeet (DC-TMD Axis II, PTH/ESH)

Osaa määrittellä haitta-asteen, tuntee sen laskentakaavan

Tunnistaa ja huomioi tutkimuksessa ja hoitosuunnitelmassa seuraavat tekijät

- kivun laaja-alaisuuden
- kivun psykososiaalisen taustan

- kivun aiheuttaman toimintarajoituksen
- leuan parafunktiot

Tekee asianmukaiset potilasasiakirjamerkinnot

Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät

aiemmin opitun kertaus, itseopiskelumenetelmät, potilastapauskeskustelut

Arviointimenetelmät

potilastapauskeskustelu,
potilasasiakirjojen merkintöjen tarkastelu,
palaute hoitohenkilökunnalta ja kollegoilta,
vastaanottotapahtuman arviointilomake (mikäli vastaanottotilanteen seuranta on mahdollinen)

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

Erikoissairaanhoidon jakso.

Stabilisaatiokiskohoidon suunnittelu ja toteutus

Lyhyt kuvaus

Erikoistuva tunnistaa purentakiskohoidon tarpeen ja osaa toteuttaa hoidon asianmukaisesti

Määritelmä ja rajoitukset

Erikoistuva osaa tehdä stabilisaatiokiskon

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

Purentakiskohoito ei sovellu potilaalle tai on tarpeeton. Kiskosta tulee epäsopeva, ja potilaan sitoutuminen hoitoon kärsii. Potilaan oireet voivat pahentua, tai on riski purentaan muutoksiin. Syntyy tarpeettomia kustannuksia.

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

Lääketieteellinen osaaminen.

Vuorovaikutustaidot.

Terveyden edistäminen.

Ammatillisuus.

Materiaalien ja laitteiden tuntemus

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

Erikoistuva hammaslääkäri osaa asianmukaisesti:

- kuvata purentakiskohoidon yksilölliset aiheet ja vasta-aiheet
- jäljentää hampaiston
- määrittää purenta-aseman kiskoa varten
- tuntee kiskon valmistusprosessin
- laatia työlähetteen hammaslaboratorioon
- sovittaa purentakiskon suuhun sopivaksi

- tasapainottaa kiskon purennan
- ohjeistaa potilasta kiskon käytössä
- arvioida hoidon vasteen
- määrittää jälkitarkastusten tarpeen

Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät

aiemmin opitun kertaus

-itseopiskelu: TMD-käypä hoito-suositus

Arviointimenetelmät

potilasasiakirjamerkinnot

DOPS, O- Score

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

Koejakso

Kirjallisuus

Ei ole

Hammasproteettisen hoidon tarpeen arvioiminen

Lyhyt kuvaus

Purentatoiminnan ja hoidon tarpeen arviointi

Määritelmä ja rajoitukset

Erikoistuva osaa arvioida potilaan hampaiston ja purentatoiminnan kokonaistilanteen. Erikoistuva osaa määrittellä proteettisen hoidon tarpeen purentatoiminnan parantamiseksi.

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

Erikoistuva ei osaa arvioida purentaa kokonaisuutena ja laatii puutteellisen tai ylimitoitettun hoitosuunnitelman.

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

Lääketieteellinen osaaminen

Vuorovaikutustaidot

Terveystietäminen

Ammatillisuus

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

Erikoistuva osaa:

- Tunnistaa toimivan purennan keskeiset elementit
- Osaa arvioida purentatoiminnan kuntouttamisen keskeiset tavoitteet
- Tunnistaa proteettista hoitoa komplisoivat tekijät

- Osaa laatia potilaskohtaisen hoitosuunnitelman huomioiden kiinteän ja irrotettavan protetiikan vaihtoehdot

Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät

Aiemmin opitun kertaus. Potilastapauskeskusteltut.

Arviointimenetelmät

potilastapauskeskustelu,
potilasasiakirjojen merkintöjen tarkastelu,
palaute hoitohenkilökunnalta ja kollegoilta,

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

Koejakso

Kuluneen hampaiston hoidon tarpeen arviointi

Lyhyt kuvaus

Erikoistuva osaa arvioida kuluneen hampaiston hoidon tarpeen ja tehdä yksilöllisen hoitosuunnitelman.

Määritelmä ja rajoitukset

Erikoistuva osaa arvioida hampaiden kulumiseen johtaneita tekijöitä. Erikoistuva osaa huomioida hampaiden kulumisen vaikutukset purentaelimistöön.

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

Hoidon tarvetta ei huomata ja hoitosuunnitelma jää vajaaksi. Hoitosuunnitelma on ylimitoitettu hoidon tarpeeseen nähden. Hoitamatta jättäminen voi lisätä potilaan oireita ja haitata purentatoimintaa. Ylimitoitettu hoito lisää kustannuksia ja voi aiheuttaa tarpeettomia toimenpiteitä ja iatrogeenistä haittaa.

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

Lääketieteellinen osaaminen
Vuorovaikutustaidot
Terveysten edistäminen
Ammatillisuus

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

Erikoistuva osaa:

- tunnistaa hampaiden kulumiseen johtavia tekijöitä
- arvioida hampaiden kulumisen etenemisen nopeutta ja laajuutta
- arvioida optimaalisen purenta-aseman, purenta-toiminnan ja vertikaalisen korkeuden muutokset
- osaa pohtia valitun hoitolinjan (ennaltaehkäisevä hoito ja korjaavan hoito) hyötyjä ja haittoja
- arvioida purenta-korotuksen tarvetta
- arvioida hoidon tarve yksilöllisesti

- kertoa potilaalle hänen hampaistonsa ja purentansa nykytilasta
- kertoa potilaalle hoitovaihtoehtoista

Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät

Aiemmin opitun kertaus. Potilastapauskeskustelut.

Arviointimenetelmät

Mini-CEX

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

Koko koulutusjakso.

Kirjallisuus

Ei ole

Hoitosuunnitelman laatiminen kuluneen purennan kuntouttamiseksi

Lyhyt kuvaus

Erikoistuva osaa huomioida hampaiden kulumisen vaikutukset purentaelimistöön. Erikoistuva osaa tehdä hoitosuunnitelman pohjautuen potilaan yksilölliseen hoidon tarpeeseen ja ennusteeseen.

Määritelmä ja rajoitukset

Erikoistuva osaa tehdä kuluneen hampaiston yksilöllisen hoitosuunnitelman purennan kuntouttamiseksi.

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

Hoitosuunnitelmassa ei huomioida riittävästi yksilöllistä hoidon tarvetta. Hoitosuunnitelma on puutteellinen ja ei vastaa potilaan nykytilaa. Hoitosuunnitelma on ylimitoitettu hoidon tarpeeseen nähden. Puutteellinen hoitosuunnitelma voi lisätä potilaan oireita ja toimintahaittaa. Ylimitoitettu hoito lisää kustannuksia ja voi aiheuttaa tarpeettomia toimenpiteitä ja iatrogeenistä haittaa.

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

Lääketieteellinen osaaminen

Vuorovaikutustaidot

Terveyden edistäminen

Ammatillisuus

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

Erikoistuva osaa

- arvioida hampaiden kulumiseen johtavia tekijöitä
- arvioida hampaiden kulumisen etenemisen nopeutta ja laajuutta
- arvioida optimaalisen purenta-aseman, purennan toiminnan ja vertikaalisen korkeuden muutokset

- arvioida purennan korotuksen tarvetta
- kertoa ja perustella potilaalle hoidon indikaatiot ja eri hoitovaihtoehdot
- laatia yksilöllisen hoitosuunnitelman
- arvioida potilaalle soveltuvat eri hoitovaihtoehdot, soveltuvuuden ja toteutustavat
- arvioida hoidosta potilaalle koituvan kuormituksen (sisältäen tarvittaessa kustannukset) ja potilaan soveltuvuuden hoitoon

Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät

- aiemmin opitun kertaus
- potilastapauskeskustelut
- aiheeseen liittyvät koulutustilaisuudet, luennot, seminaarit

Arviointimenetelmät

- mini-CEX

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

- koko koulutusaika

Irrotettavan proteesin pohjaus

Lyhyt kuvaus

Erikoistuva osaa tehdä tavanomaisen irrotettavan proteesin pohjauksen

Määritelmä ja rajoitukset

Erikoistuva osaa tehdä oikean diagnoosin proteesin pohjaustarpeesta. Erikoistuva osaa tehdä tavanomaisen irrotettavan proteesin pohjauksen

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

Pohjauksen tarve on väärin diagnosoitu. Proteesista tulee epäsojiva. Potilaan kokemat ongelmat voivat pahentua, infektiot suun alueella, yliherkkyysoireet, purennan muutokset. Proteesia ei voi käyttää. Pureskelukyvyyn heikkeneminen. Ylimääräiset kustannukset.

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

Lääketieteellinen osaaminen.

Vuorovaikutustaidot.

Terveyden edistäminen.

Ammatillisuus.

Materiaalien tuntemus

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

Erikoistuva hammaslääkäri

- osaa arvioida irtoproteesin pohjaamistarpeen
- osaa valita tarkoitukseen soveltuvan menetelmän ja jäljennösmateriaalin
- osaa esivalmistella proteesin pohjausta varten
- osaa ottaa pohjausjäljennöksen proteesityyppi huomioiden
- osaa huomioida purennan pohjausjäljennöksen yhteydessä

- tuntee hammaslaboratorion työvaiheet
- osaa laatia työlähetteen hammaslaboratorioon
- osaa sovittaa proteesin suuhun sopivaksi
- osaa tasapainottaa proteesin purennan
- määrittää jatkokontrollit

Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät

- aiemmin opitun kertaus
- itseopiskelu

Arviointimenetelmät

- Potilasasiakirjamerkinnot
- Havainnoinnin yleistyökalu

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

- Koejakso